Ч. 93. Чернівці, субота дня 1. мая 1909 р. Річник XXV.

Передплата на „Буковину“
платна в Чернівцях:
в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в Росиї: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
в иньших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К, на пів року 2 К, на чверть року 1 К.

Поодиноке число 10 сотиків.

Оголошеня коштують по 10 сотиків від одношпальтовоі стрічки або її місця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленях значний опуст.

БУКОВИНА

Орґан українськоі поступовоі партиі на Буковині,
виходить що дня крім неділь і сьвят.

Редакция, адміністрация і експедиция „Буковини“
в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеґрамів: **„Буковина“, Чернівці.**

В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділь і сьвят.
Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленях відповідний рабат. **Рекламациї** неопечатані вільні від порта. **Рукописи** звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем почтовоі належитости.
Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Політичне розбишацтво.

Є налогові злочинці, що ледво вийдуть з Іванової хати а вже поповняють новий злочин і повертають назад до тюрми. Тілько й безпечні люди від сих нещасливих істот, кілько вони не є на волї. Аврель Ончул перевисшив їх, бо ще не відсидів а взглядно не заплатив одної кари, яку наложив на него суд за обиду посла Николая Василька, а вже напав на маршалка краю, барона Юрія Василька з політичним револьвером в руках, грозячи єму, що обкине єго честь болотом, коли не зрече ся маршалківства, як би єго монарха надїлив сею гідностию по нових виборах до сойму, що мають відбути ся нарік. Та барон Василько не злякав ся, а дав єму належну відповідь. Подаємо на иньшім місце про се листи в перекладі як доказ на те, якими средствами послугує ся політичне розбишацтво під проводом Ончула, що розпаношило ся у нас на Буковині. Він сам пише в сїм своїм листї, що на „Буковинї став звичайним такий спосіб борби, що годї не входити за кариєровича і ґешефтаря, словом за лайдака, за якого єго й мають широкі круги“. Він грозить „війною“, „що веде за собою ненависть і болото“, яким єго кумпанія обкидує немилих собі людий зі всїх боків, „від чого помимо всякої оборони бруд остає ся і на найчистїйшім чоловікови. Він „не робить собі із сего нічо, бо він не є нічо, все стратив“ і не має вже більш нїчого до страченя, він братає ся „задля єго політичних цїлий із дранею“...

Ось вам засади проводира волоских політиків у нашім нещасливім краю, засади батька-покровителя славних револьверових журналів „Wahrheit“ і „Buk. freie Lehrer Zeitung“, засади голови шайки звістних у краю політичних розбишак, що головно воюють проти послів і провідників нашого народу, що вибивають вікна, накидують ся з буком, ганьблять по своїх ґазетах а тепер беруть ся до послїдного нападу й на Єго Екселенцию барона Василька тільки і єдино тому, що він одинокий, білий крук, між Волохами, який поводує ся справедливостию і супроти нашого нещасливого народу, який рішав нераз у видїлї краєвім супроти румунїзарскої самоволї аристократа Волчиньского і демократа Лупія, що раді би всїх а всїх иньших мешканців краю, а найпаче нас втопити в ложці води, запанувати над усім краєм виключно і безпощадно.

І щож скажуть на се всї ті наші домородні критики, радикали, социялїсти і принципіяльні опозиционїсти, що не знають иньшої лїпшої роботи, як спомагати отсе політичне розбишацтво, обкидуючи наших послів і провідників таким самим болотом, черпаним навіть з ворожого таки багна? Чи стане їм ясно, що роблять і що наробляють? Чи відають, що творять? Чи міркують, на чий млин вода їхня робота? Чи знають, куди зайде наша народна справа нарік при нових виборах до сойму, до чого вороги ось як лагодять ся? Чи побореь такого завзятого і безсовістного ворога наш нарід, коли ще й с в о ї люди підкопають у нему довіріє до с в о ї х людий? Чи вийде, чи може вийти се на користь нашої української справи ще надто при старій виборчій ординациї, при тайнім голосованю горстки по найбільше ще несьвідомих справи виборців? Чи не втратимо ми якого і з тих що найбільше шістьох послів і того одинокого члена видїлу, краєвої ради шкільної, банку, ради культури і т. д.? Чи не станемо знов там, де стояли колись? Чи роздумували творцї партий між буков. Українцями над такими питанями і до чого додумали ся, що придумали, аби українська справа на Буковині не потерпіла нїякої шкоди?

* * *

Ось оба сї листи, які барон Василько оголосив у німецких ґазетах, звертаючи ся до них із таким письмом:

Б е р г о м е т, 27. цьвітня 1909.

Шановна Редакция!

Посол до ради державної і на сойм, др. Аврель рицар де Ончул написав до мене лист, якого відпис разом з моєю відповідию передаю під осуд публичности. На оголошенє рішаю ся тому, що пос. Ончул в останнім уступі свого листа погрозою, що його опублїкує свого часу, звільняє мене від обовязку задержаня його листу в тайнї.

З глубоким поважинєм остає краєвий маршалок барон *Василько.*

Лист п. д-ра Ончула до його ексц. п. маршалка краю барона Василька.

В і д е н ь, 21. цьвітня 1909.

Льояльність, яку поставив я собі за основу в моїй політичній діяльности, приневолює мене звернути ся до Тебе в отсих стрічках:

Як Тобі самому відомо, не тїшиш ся Ти у Румунів симпатиями, румуньска велика посїлість вже здавна Тобі неприхильна, румуньске духовеньство недовіряє Тобі, а в румуньских демократів, які одинокі попирали Тебе свого часу, втратив Ти цїлковито ґрунт в наслїдок Твого поведеня в банковій справі, в краєвім видїлї і з нагоди останних виборів до ради громадскої. Не лише провідник Румунів Янку Ф л ь о н д о р, але цїлий румуньский народ як оден муж ворожі Тобі і готові перешкодити Твоєму поновному іменованю краєвим маршалком; колиб однак іменованє мимо того наступило, будемо Тебе поборювати всїма средствами, навіть як би сойм через 6 лїт не міг нїчого робити або як би його три рази розвязано.

Кампанія проти Твого поновного іменованя мала би почати ся вже підчас теперішної сесиї ради державної і то в комісиї буджетовій а що я є одиноким румуньским заступником в сїй комісиї, то припадає менї задача розпочати борбу проти Тебе.

Але вічна борба вже менї надоїла і з огляду на наші приязні відносини ще з дитячого віку специяльно проти Тебе досить прикра. Тому я радо хотїв би оминути сю борбу, а се лише тодї можливе, як Ти не будеш більше рефлєктувати на місце краєвого маршалка.

З огляду на такий стан справи мусїв я подумати над тим, чи ся дорога була би можлива і прийшов до слїдуючого результату:

Ти скоро став членом палати панів і тайним радником і більше не встанї Тобі принести полїтична кариєра. Через те в разї Твого іменованя краєвим маршалком не можеш нїчого зискати, але можеш богато стратити. Во першим наслїдком неминучої в тім випадку війни буде таке, що Тебе в Чернівцях і у Відни зі всїх сторін обкидають болотом, а від чого мимо всякої оборони чоловік стане обмащенний, як я се можу потвердити з власного болючого досьвіду. Думаю, що й Ти не відкажеш менї сьвідоцтва, що я завсїди був порядний, з полїтики нїчого не спрофітував, а приніс для неї майже все в жертву. А мимо того мушу терпіти, що мене в наслїдок заходів Твого кузина в широких кругах уважають кариєровичом і полїтичним ґешефтярем, словом мають мене за лайдака. З огляду на пануючий на Буковинї спосіб борби отся судьба неминуча а Тебе вона тим меньше мине.

Наколи я можу се спокійно зносити, бо я не є нїчим і не хочу нїчим бути, то Ти не сьмієш собі на се позволити, бо Ти властитель майорату, член палати панів, і тайний радник і задля сих гідностий мусиш мати певні згляди на цїсаря. Тобі годї мішати ся межи дрань, як я се мушу робити задля моїх полїтичних цїлий. Я розумів би боротьбу з Твого боку, колиб розходило ся о ідею і як би успіх був правдоподібний. Однак іменованя краєвим маршалком остане завсїди особистою справою, якій при найлїпшій волї не дасть ся підсунути ідею, а успіх після мого переконаня виключений. Неможливе, щоби хтось на експонованім становиску краєвого маршалка міг остояти ся на довго проти найбільшої партиї сойму, яка заступає цїлий народ. Ти впадеш і впадеш зі стидом, як колись серед анальоґічних відносин Баденї, який недопорівнаня, був сильнїйший.

Сим так ясним причинам треба приписати, що загально твердять, буцїмто Тобі сприкрило ся урядованє і Ти опер би ся проти поновного іменованя. Се припущенє здає ся менї імовірним. А єсли оно відповідає фактам, тодї можна оминути цїлу війну з її наслїдками ненависти і болота, як би Ти своє рішенє заздалегідь оголосив у обовязуючій формі.

Приміром заява: що Ти у виду виявленого останними подіями в соймі і поза соймом противеньства румуньского народу, до якого Ти належиш і далї хочеш належати, уступаєш власновільно і зрікаєш ся евентуального іменованя маршалком краю — отсе не лише — відобрало би підставу всяким дальшим нападам, але і запевнило би Тобі майже блискучий відхід. Надто була би вона така коректна і джентельменьска, що унеможливила би всяке фальшиве толкованє. Колиб я був у Твоїм положеню, то я би після мого найглибшого переконаня — а Ти знаєш, що при всїх моїх нечемностях нема в мене фальшу — рішучо так зробив, вже з амбіциї, щоби дати доказ, що можу зробити найтруднїйше, чого домагаємо ся від полїтики, именно спостеречи відповідний час мого відходу.

Тепер Ти маєш рішити ся. Роби, що Тобі годї залишити. Коли-б Ти рішив ся не приняти іменованя, то прошу мене повідомити про те ще нїм розпічнуть ся наради буджетової комісиї, щоб я залишив непотрібні напади. Коли не одержу нїякої відповіди, то буду се уважати за неґативну відповідь і в тім випадку для свого очищеня оголошу сей лист.

Аврель Ончул, в. р.

Відповідь краєвого маршалка барона Василька послови др-ови Аврелеви Ончулови.

Б е р е г о м е т, 23. цьвітня 1909.

Як рішучий противник всякої неясної ситуациї відповідаю Тобі сейчас на Твій лист з дня 21. цьвітня с. р.

Вперед мушу Тобі пригадати, що я нїколи не побивав ся за тим, щоби осягнути достоїнство краєвого маршалка, а що ще більше я грозив свого часу, коли менї предложено се почесне місце, що зречу ся свого посольского мандату. Аж князеви Г о г е н л ь о г о м у, який мене відвідав був в лїтї 1904. р. в Бергометї вдало ся наклонити мене до полишеня мого відмовного становища в сїй справі а то зробив я як муж довіря тодїшних коаліцийних партий, які тодї були з гуртовані у „Вільнодумнім Союзї“.

При сїй розмові зпринцом Гогенльоге, якому я впрочім пропонував на краєвого маршалка Лянґенгана, були присутні С т о ц к и й, Л я н ґ е н г а н і Ник. В а с и л ь к о.

Пригадую Тобі сей факт з тої причини, щоб раз на все виступити проти часто розповсюдньованої думки, будьто би я запродав ся був тілом і душею фракциї, яку заступаєш Ти, Твій брат, Твій шваґер і Бубурудзан.

Що тичить ся всяких мені зроблених, закидів, то я поминаю їх з цілком спокійною совістию, бо мае поведене в краевім виділї є для всіх отвертою книгою, а що я при виборах до ради громадскої не мав довіря до Кисановича і Дорі Поповича, се моя приватна справа; я хотів сим моїм поведенем доказати, що мене не в силї застрашити ніякі листи з погрозами, і що загалом всякі погрози викликують у мене все противне від наміреного вражіня.

Що тичить ся уділених менї ласкавих рад, то я можу Тобі уділити раду зі свого боку щоб Ти в разї мого вибору при слїдуючих виборах до краевого сому і в разі Твого вибору і коли Ти будеш мати за собою велику більшість а колиб я старав ся о гідність краевого маршалка, — щоби Ти отже при помочи сеї сильної більшости перешкодив моему іменованю на краевого маршалка.

В сім разї буде Твій вплив такий сильний, що се Тобі легко вдасть ся.

Однак з огляду на те, що сї преміси ще не дані то тимчасом не можу зробити нічого иньшого, як тільки повідомити Тебе, що менї годї згодити ся на Твої бажаня.

З внутрішних справ.

Рада державна.

До „Діла“ пишуть з Відня, 26. цьвітня 1909: Нинї відбуло ся засїдане укр.-руского клюбу, заповіджене еще перед великодними фериями. Одиноким предметом нарад клюбу мало бути питане: що зробити з наглими внесенями, які клюб порішив був поставити еще перед сьвятами, але відложив їх, бо ситуация в державі і самім парламенті була некористна так для наглого трактованя внесень, як і для їх мерітум. Хоч клюб мав порішити так нагле внесене, хоч одно з них вже зголошено і присутність всїх руских послів так на нинїшнім засїданю клюбу як і на завтрішнім палати є конечністю, з 24 членів клюбу 11 не явилось нині у Відни, причім кождий з неприсутних зголосив просьбу на коротшу або довшу відпустку, деякі аж до — 15. мая! Клюб візвав телеґрафічно всїх, щоби завтра явились безусловно в палатї. Се візване оправдує не тілько се, що на порядку дневнім палати стане нагле внесене клюбу, але і се, що деякі члени клюбу, котрі зажадали довшої відпустки, суть десиґновані на бесїдників при дискусиї над евентуальними дальшими внесенями клюбу.

З наглих внесень ухвалених клюбом еще перед Великоднем порішено удержати зголошене вже внесене д-ра Евгена Левицького в справі знесеня мінїстрерства для Галичини, зглядно креованя на його місце двох национальних мінїстерств: руского і польского. Нагле внесене пос. Костя Левицкого в справі прав руского язика в судах, як також евентуальні в справі шкільництва і прав руского язика в галицких урядах порішено відложити до відповіднїйшої для них хвилї. Все те ухвалено одноголосно.

П. Будзиновский поставив внесене, щоби руский клюб зараз на першім засїданю палати послів виступив з більшим числом наглих внесень в обструкцийній цїли. П. Б—ий хоч особисто уважає тепер обструкцию за неможливу, а обструоване правительственних предложень наглими внесенями за „воду на польский млин“, мотивував свое внесене тим, що руска суспільність домагає ся від своїх послів крайної і перманентної опозиции, а під крайною опозициею розуміє лише обструкцию. Як довго руский клюб публично не заявивсь проти такого розуміня крайної опозиции, обовязаний є виконати се, чого від него домагаєсь суспільність. За внесенем Б—ого голосував тілько п. Старух і воно упало. Противники внесеня устами одного з них заявили, що обструкцию клюб повинен робити тілько тоді, коли нею може недопустити державні конечности на порядок дневний і лише тоді, коли клюб може надїятись, що обструкцийною тактикою щось позитивного виграє. Отсим арґументом і ухвалою відкидаючою внесене п. Будзиновського клюб показав, що обструкцийну тактику не уважає за ідентичну з крайно і безоглядно опозицийною тактикою, при котрій клюб лишаєсь і на дальше.“

(Так то радикальна полїтика тратить чим раз то більше прихильників; покинули еї вже навіть такі Чехи, досьвідчивши на собі лихі наслїдка радикальної тактики. А щож то може принести вона такій ще слабій силї, як наша? Ось як скоро і легко упорала ся рада державна з наглячим внеском п. Евгена Левицкого, про мінїстра-краяна! Аби, як каже укр. Клюб, „щось позитивного виграти“, на те треба малій репрезентациї, як наша, незвичайно оглядної, розумної тактики. — *Ред.*)

Плян парляментарної роботи.

В середу відбула ся конференция клюбових голов, щоб уложити плян для дальшої працї парляменту. По довшій дебатї постановлено: По обговореню руского наглячого внеску взяти під обраду закон про торговельних помічників, який стоїть на дневнім порядку. Нарада над сим законопроектом малаб закінчити ся в пятницю, почім наступить павза до понедїлка по ободї, евентуально до вівтірка. У вівторок почалоб ся перше читане законопроекту мінїстра скарбу Білїньского дотично управильненя краєвих фінансів. Однак ще передом палата мала би заняти ся наглячим внеском Масарика в справі загребского процесу. Предложеня Білїньского будуть передані комісиї з 52 членів. Предложене в справі угоди з Туреччиною буде передане комісиї анексийній.

Розширенє галицкої автономії.

Цїсар санкционував ухвалене галицким соймом розширене § 18 галицкого краєвого статута. Сей закон являє ся розширенем галицкої краєвої автономії і заразом дальший крок Поляків на шляху до закріпощеня українського народу.

Висилка державних бонів на обрадї буджетової комісиї.

Віденъ, 30. цьвітня. (Кб.) Буджетова комісия радила над найновійшою висилкою державних бонів. В ходї дебати мінїстер скарбу др. Білїнский оправдував ся проти закиду, не мов висилане бонів державних противить ся конституциї і запевнив, що сї гроші не з'ужиє ся на жадні иньші цїли як хиба законом приписані. У впливі є три внески, які, критикуючи меньше більше поступоване правительства, признають зі взгляду на внутрішні і заграничні полїтичні відносини конечність кредитової операциї і еї фінансовий успіх, однак жадають, щоби ся справа підлягала парляментарному удобреню. Мінїстер фінансів заявив, що правительство не спротивить ся такій ухвалї, хотяй оно думає. що в сїм зглядї не потребує пізнїйшого удобреня парляментом.

Комісия социяльного забезпеченя ухвалила почати специяльну дебату над законом социяльного забезпеченя і назначила субкомітет і цїлий ряд референтів.

Заграничний огляд.

Замкненє австрийских почтових урядів в Туреччинї.

Царгород, 20. цьвітня. (Кб.) Відповідно до постанов австро-турецкої угоди, що на тих місцях, де нема ніяких чужих почтових урядів, має ся замкнути і австрийскі уряди, і то 30. цьвітня замкнуть почтовий уряд в Адриянополю а 5. мая почтові уряди в Чезмі, Ґаліполі, Родосто і Лаґос.

Адана знищена пожежою.

Царгород, 30. цьвітня. (Кб.) Як доносить консулярна депеша з Мерзіни, місто Адана знищене пожежою до тла. Масакра серед Вірмен не переставала. Єзуїтскі і Йосифіньскі институциї почасти погоріли; однак доносять, що їх персонал уратовано. Правдоподібно погоріла також протестантска місийна институция.

Конфлїкт між чорногорскою бандою а турецким війском.

Як довідуємо ся із достовірно жерела, прийшло в послїдних днях в місцевости Оґрадевіч, чотири години віддаленя від Плевля, до кровавого конфлїкту між чорногорскою бандою а турецким війском. Банда втратила проводира і 11 людий, а про страти війска не відомо нічого.

Погоня за збігцями.

Царгород, 30. цьвітня (Кб.) Підчас погонї за жовнїрами, що спасли жите утечею, приходило в окресности Царгороду до менших конфлїктів. Проводир борців за волю Назі напав передучера коло Скутара на 70 збігців, які піддали ся, втративши двох людий.

Концерт в честь султана. Димісия ново іменованих мінїстрів.

Царгород, 30. цьвітня. (Кб.) Престолонаслїдник Юзуф Ізедін дав вчера вечером підчас ілюмінациї в честь султана публичний концерт в палатї Чомлїні. В турецких кругах ходить чутка що вже випущено арештованого, бувшого великого везира Кіяміля-пашу на волю. Всї чужі суверени і правительства ґратулювали до зміни в султанатї. Доносять, що забрано в Їлдиції всю кореспонденцию Абдула Гаміда. Ново іменований мінїстер скарбу Дчавід подав ся в димісию, тому що его не запитано чи він пристає на іменоване его мінїстром. Так само мав подати димісию і мінїстер судівництва Гайрі.

Супокій в столиці вертає.

Царгород, 30. цьвітня. (Кб.) Відтягнено сторожу при амбасадах. Також знесене прочих зарядженъ військових властий сьвідчить, що заспокоєне поступає вперед. Вечірні часописи доносять, що засуджено на смерть головного Надю, евнуха і інтимного дорадника бувшого султана, як доносить „Servetifumum“, подарував султан всї свої приватні власности нациї.

Військові команданти у султана на авдиєнциї.

Царгород, 30. цьвітня. (Кб.) Часописи доносять, що султан приняв сушефа солуньского ґенерального штабу Алі Різу і коменданта артилерії Гассана Різу і хотів їм дарувати по 50 фунтів, чого оба офіцири рішучо не приняли Алі Різа просив султана, щоби ніколи не робив своїм підданим дарунків в грошах.

Всї вояки македоньскої армії зложили присягу не принимати жадних грошевих дарунків.

Настрій в державі ізза зміни в султанатї.

Царгород, 30. цьвітня. (Кб.) В Албанї починає настрій змінювати ся в користь зміни в султанатї, так само в Трапезунтї, Ерцерум і Ерзенбіянї. Про настрій у внутрішних провінциях не відомо. Курдів і инші підогрілі елементи відослано домів.

ДОПИСЬ.

Звіт з загальних зборів каси пож. і щадн. для громади Стебнї-Шпитки, стов. зар. з необм. пор.

Збори відбули ся дня 12. цьвітня 1909. Предсїдателем зборів вибрано п. Омеляна Поповича, місцевого церк. півця, заступником п. Тому Яновского місц. господаря, писарем п. Петра Шлемка, управителя школи з Усте-Путилова.

Важнїйші ухвали зборів і касовий звіт отсе: до дня 12. цьвітня доходів було разом 18.515 кор. 76 сот. розходів було разом 15.574 кор. 44 сот. стан каси дня 12. цьвітня с. р. є 2941 кор. 32 сот. в сїй квоті є 1 ваґон (10.000 кґ.) кукурудзів вартости 1640 кор. без фрахту і пристави.

Стан членів, котрі цілком або в части заплатили вже паї є 47, виступ з товариства зголосило 2 стан дїйстних членів виносить 45.

Ухвалено, щоби члени зрекли ся дивіденд від паїв в користь каси.

Ухвалено, щоби не наразити касу на страти, позаяк Селяньска Каса від уділеного кредиту побирає процента з гори, побирати від тих членів, котрі беруть пожички на ручителів процента з гори; а лиш від тих, котрі в запоруку дають касї интабуляцию, побирати процента з долини.

Ухвалено, щоби кождий член каси став заразом членом читальні „Рускої Бесїди“.

Каса розвиває ся, як на свій час істнованя, дуже красно а членами має крім бідних також перших господарів в селї. Надія велика, що дальшою своєю діяльностию пригорне до себе всїх мешканців села. Найбільше заохочує людий до приступленя в члени добра і тана кукурудза та мука, якої перед великоднем розпродано 700 кґ. а навіть зроблено всїм купцям тоюж мукою конкуренцию, бо продавано муку о 14 і 10 сот. таньше на однім кґ., як они. Мука була дуже красна і добра а за се належить ся передовсїм яка п. Методиєви Оґроднїкови, що постарав ся о такий добрий а до того таний товар. — Голова *Гаврило Кочерган*, касиер *Теофіль Роговский*.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30. цьвітня 1909.

Календар. Субота 1. мая (17. цьвітня) Івана, Ґеорґія, рим. Филипа і Якова Ап. Схід сонця 4 год. 39 мін., захід 7 год. 16 мін. — Неділя 2. (19.) Н. 4. по В. Івана, Пафна, рим. Н. 4. по В. Жигмонта. Схід сонця 4 год. 37 мін., захід 7 год. 18 мін.

Слідуюче число „Буковини“ появить ся задля робітничого сьвята 1. мая аж у вівторок.

В память 48-их роковин смерти Тараса Шевченка відбуде ся в суботу, дня 15. мая с. р. в сали міского театру о годині пів до 8-ої вечером великий концерт, устроєний заходом україньских товариств в Чернівцях. Ласкаву співучасть в концерті обіцяли оперова сьпівачка пані Фільомена Лопатиньска челїст п. Богдан Бережницкий та члени дружини руского народного театру. З творів хоральних буде виконаною між иньшим велика балляда Ґайбля-Бруха: „Гарна Еллен“ в україньскім переводі Нат. Вахнянина. По концерті відбуде ся сьвяточний комерс. Докладну програму оголосить ся небавом. Комітет докладає всїх старань, щоби се Шевченківске сьвято відбуло ся величаво а щоби уможливити також і селянам вступ на концерт, назначено ціни карт вступу можливо низькі. Однак з огляду на великий попит за білєтами, було-б вказаним для інтеліґенциї з провінциї і селян, щоби завчасу присилали замовленя враз з належитостию за білєти, котрі ласкаво зволила приймити торговля п. Івана Стернюка, Чернівці, улиця ч. 35. — Цїни місць (враз з податком): льожа 11 К, фотель в партері 3 К 30 с., І. партер 2 К 20 с., II. партер 1 К 65 с, фотель на бальконі 1 К 10 с., І. балькон 55 с., II. балькон 33 с.

Переміна гр. прав. висшої дївочої школи в лїцей. Онодї явила ся депутация під проводом посла бар. Гормузакого у краєвого президента в справі переміни тутешної гр. прав. висшої школи дївочої в лїцей. Президент обіцяв постарати ся, щоб вже від 1. вересня отворено лїцей. Опісля удала ся депутация в тій самій справі до краєвого рум. інсп. Сімйоновіча.

Посол Єкедль перед своїми виборцями. В недїлю явив ся посол Скедль перед своїми виборцями в Сереті, щоби здати звіт з своєї посольскої діяльности, при чім порушено справу винайменя ґрунтів в Дубові. Збори постановили вислати до краєвого президента депутацию під проводом посла Скедля і бурмістра Байля з просьбою, щоби при розділї дубовецких дібр, брано згляд на бажаня серетских хлїборобів.

Московска пропаґанда в Галичинї. В доповненю онодїшної новинки про загальні збори „Галицко-русского общества“ в Петербурзї з дня 5. цьвітня с. р. подає „Дїло“ за Петербурским „Kraj-ом“ з дня 24 цьвітня деякі подробиці. Із сподїваної квоти 7117 рублїв доходу „общества“ призначено на москвофільскі школи і бурси в Галичинї 3900 рублїв, на видавництва 400 рублїв, на премію ім. Гоголя за твір в мові російскій або „малорусскій“ в Галичинї 200 рублїв, на образоване „дѣвушек“ в Підкарпатскій Руси 655 рублїв. До „общества“ приступило 64 нових членів, між ними двох членів державної ради: А Стахович і М. Красовскій. Досмертними членами іменовано А. Кревяньского, А. Фїшера і Ф. Безака. — Як бачимо осібної позиции для московскої кольонїї на Буковинї нема. Для наших кацапів пливуть рублики через Львів.

Статистика засланя. „Рѣчъ“ бере з польского журналу „Spoleczenstwo“ статистичний материял про засланя. „Статистика засланя“ налїчує всїх засланців 15 і пів тисяч, які по своїх полїтичних переконанях розбивають ся так: социял-демократів 3500, социял-революционерів 3000, польскої социял. партиї 466, бундистів 460, безпартийних 5998, анархістів 700. По професиях та станах сї 15 і пів тисяч душ розбивають ся так: робітників 6362, хлїборобів 3879, студентів 540, учителїв 792, комерсантів 755, земских служащих 315.

Опанас Карпович Тобилевич (Саксаганьский). „Рада“ пише: чутка про те, що д. Саксаганьский кидає сцену, на жаль, справдила ся. Славетний україньский артист, й справдї залишив свою діяльність, якій віддав 26 лїт житя, і їде для відпочинку подорожувати. На початку відвідає він Кавказ і Крим, де має думку якийсь час прожити, а потім поїде в західну Европу. Далї у д. Саксаганьского є намір побувати в Індиї, Японії, Австралії і багато иньших країнах.

З царства темноти. З села Войнихи псковскої ґубернії доносять до російских ґазет, що там баби почали вже готовитись до „страшного суду“. Повстала в них така думка через те, що через їх село пройшов якийсь подорожний і намовляв усїх покаяти ся, бо скоро буде конець сьвіту; піде з неба огневий дощ і попалить всїх, хто не покаєть ся: Подорожний пішов, а баби стали готувати ся до „сьвітопредставлення“. Пішли до лазнї, вимились, одягли ся в чисті сорочки, причесались, причепурились, посьнїдали „в останнє“ і полягали на печі ждати „огненного дощу“. За бабами пішли і деякі чоловіки. Дехто спав в „останнє“, а дехто і просидїв цїлу ніч Але минула ніч, минув і день, який визначив подорожний і нїчого не сталось.

Програв жінку. В Нижнім Новгородї оден з тамошних жителїв, Микола П-ский дуже любив грати в карти. Грою він так захоплював ся, що програв не лише всю пенсию, але цїле своє майно. Коли вже не стало що програвати, поставив на карти свою жінку. Карти недописали і жінку взяв син одного купця. Таким чином сердешна жінка визволила ся від тяжкого житя з осоружним чоловіком. П-ский скоро зовсїм збанкротував, кинув службу і став ся босаком.

Найбільший дім для винайменя на цїлім сьвітї будує ся тепер в Ню-Йорку. Ся великаньска будівля буде мати 2080 кімнат включно 443 кімнат до купаня. В тім домі зможуть помістити ся зверх дві тисячі осіб.

Оповістки, іменованя і т. п.

З „Бук. Бояна“. Слїдуюча проба мужеского хору відбуде ся в недїлю 2. мая о год. пів до 6-ої по пол., проба мішаного хору в понедїлок 3. мая о год. 6-ій вечером. Позаяк концерт Шевченківский відбуде ся вже 15. мая, просить виділ членів о численну участь.

„Руска Каса“ в Чернівцях просить своїх членів, щоби прибули численно сеї недїлї на головні збори, які розпічнуть ся о 10. годині рано, бо на дневнім порядку важні справи.

Заложенє каси пожичкової і щадничої. В Вицкові (Жадова) відбуло ся 25. цьвітня 1909 засноване каси пожкової і щадничої. На місце зборів прибув посол п. Н. Спинул, учителї Орест і Ник. Франтик та много народу. Всї радували ся приходом пана посла привитали сердечно хлїбом та салию. Зборами сам п. Спинул а писарем був селян Митро Гуцуляк. По установленю статутів вибрано Митра Гуцуляка касієром, а Михайла Ярового, Івона Зазуляка, Іля Ткачука, Петра Поляка, Ґеорґія Багриновского до ради надзорчої.

Загальні збори товариства „Взаїмна Вигода“ і „Каси пожичкової“ в Лужанах бідбудуть ся дня 6. мая с. р. з звичайним дневним порядком. — *Стефан Орелецкий*, начальник, *Дмитро Юрійчук*, управитель торговлї.

Із штуки і лїтератури.

Лїтературні новини. Євангелиє україньскою мовою після перепинки друкує ся вже знов далї; пильнує того друку так саме архиерей Партеній, якого недавно перевели з Поділя в Тулу. Тепер кінчаєть ся друком евангелиє від св. Луки, після чого відразу розпічне ся друкуватись останнє евангелиє від св. Іоана. — Проф. М. Петров готує до друку нове видане своєї істориї україньскої лїтератури XVIII. віку, доповнивши єї нарисом укр. лїтератури XVII. в., а також новознайденими зразками україньского письменьства XVIII. в. Перше видане книги вийшло в Київі у 1880 роцї.

Телєґрами „Буковини“.

Чернівці, 30. цьвітня 1909.

Бая, 30. цьвітня. (Кб.) Перед полуднем заїхав анґлїйский корабель „Victoria and Albert“. Італїйска королївска пара як також княжа пара із Ести війшли у корабель, де їх анґлїйска королївска пара разом з вдовою-царицею Росиї дуже щиро привитала. Гості відвідали їх із своєї сторони на кораблї „Re Umberto“, де брали участь в пирі, який дано в їх честь. Опісля повернули на корабель „Victoria and Albert“.

Льондон, 30. цьвітня. (Кб.) В палатї послів предложив державний канцлер Льойд Ґьорґе буджет після якого по перший раз виказано дефіцит у висоті $16^1/_2$ міліонів фунтів. Підвисшенє розходів спричененє законом о охоронї старости як також проґрамою будови фльоти.

Париж, 30. цьвітня. (Кб.) Бувшого кандидата на нотара Ібера, члена роялїстичного товариства молодежи, засуджено за ушкодженє памятника Шайрера-Кестнера на один рік вязниці і 500 франків грошевої кари.

Атена, 30. вьвітня. (Кб.) Королева Анґлії і вдова-цариця Росиї відвідають 4. мая грецку королївску пару.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 26. цьвітня 1909 за 50 кґр.

Пшеницї	13·25—13·50
Жита	10·——10·25
Ячменю броварного	8·—— 8·25
Вівса	8·50— 8.75
Кукурудзи, пріма	7·50— 8·20
Кукурудзи, нової	7·50— 8·20
Пшеничної соломи	5·50— 5·60
Житної соломи	5·80— 6·—
Спіритусу (10.000 процент. лїтрів)	49 25—49·—

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо присилати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадн. для громади Гатна, ст. з. з н. п. відбудуть ся дня 9. мая 1909 о 2. годинї пополудни в домі госп. Мих. Шведуняка з звичайним дневним порядком. *Н. Ґелка*, начальн.

Загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Неґостина, відбудуть ся дня 9. мая с. р. о 1. годинї пополудни в шкільнім будинку з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове і білянс за діловий рік 1908. 2. Вильосоване і вибір трох членів старшини. 3. Установлене стопи процентової від пожичок і вкладок. 4. Вільні внесеня і запитаня. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Товтри, відбудуть ся дня 16. мая с. р. в домі читальнянім з отсим порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діяльности за діловий рік 1908 і принятє білянсу за рік 1908. 3. Вильосоване і вибір 1/3 части старшини і ради надзорчої. 4. Вимір сталої платнї для касиєра на слїдуючі три роки. 5. Вільні внесеня і запитаня. *В. Слободян*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Репужинцї, відбудуть ся дня 9. мая с. р. о 2. годинї пополудни в домі громадскім з слїдуючим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів з року 1908. 2. Справоздане касове. 3. Наради про вкладки щадничі. 4. Вильосоване нових членів старшини. 5. Вибір касиєра. 6. Вільні внески. *Старшина.*

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.